

Høringsforslag til ny offentlig videregående skolestruktur for Hordaland fylke, 2016-2030:

Ny struktur	BA	DH	EL	HO	ID	KD	MD	MK	NA	RM	SS	ST	TP	PÅ	Sum
Arna	60	30	30	60								360	60	30	630
Knarvik	90		90	90		90					60	360	90	30	900
Åsane	90	60	60	90						60	60		90	30	540
Tertnes					90			90				450			630
A. Skram					90			90			150	720		30	1080
Årstad		180	180	300						90			300	30	1080
Langhaugen												630			630
Askøy	60		60	90								360	60		630
Sotra	60		60	90								360	60		630
Olsvikåsen		60			90	90				60	60	270			630
Laksevåg	120		90	120				90				270	120	90	900
Fyllingsdalen							270					360			630
N. Grieg						90		90				900			1080
Slåtthaug	75	30	105	120						60			120	30	540
Stend					180				240		90			30	540
Austevoll				15					60			90	45		210
Os gymnas												360			360
Os vgs.	120		45	75							75		90	30	435
Fusa				60					30	30		90	60		270
Kvam	30	15	30	45								180	30		330
Voss gymnas					135	45	45	45				180			450
Voss vgs.	60	30	30	60					120	30	30		60	30	450
Odda	30	30	30	45								180	60		375
Kvinnherad	30		30	60							30	180	60	30	420
Saghaugen					90		90	90				360			630
Vabakken	60	60	150	120						60			150	30	630
Bømlo				60							60	180			300
Sum ny:	885	495	990	1500	675	315	405	495	450	390	615	6840	1455	420	15930
Har 2015/2016:	742	326	1116	1578	638	192	366	412	452	322	556	6792	1608	1095	16195
HFK plan:	960	360	945	2145	675	360	495	450	330	315	525	7608	1545	495	17208

Min reduksjon i samlet elevtall i forhold til dagens skyldes færre påbygningsklasser og at man bør redusere antallet elever som går om igjen på Vg1 istedenfor å velge riktig fra begynnelsen og gå videre på Vg2. Har derfor økt på Vg2 og redusert på Vg1.

*Austrheim legges ned. Barn og ungdom og Automatisering flyttes til Knarvik, RM og Kjøretøy til Åsane som regionale tilbud. Knarvik beholder også KAD som regionalt tilbud og SS med transport og logistikk som regionalt tilbud samt salg, service og sikkerhet som nå. KAD fra Tertnes flyttes da til Knarvik. Åsane overtar eventuelt DH fra Knarvik som regionalt tilbud.

*Det bygges ny skole i Indre Arna for virksomhetene på Garnesstølen, Vestlivegen og Osterøy. MK i Tunesvegen flyttes til Tertnes. Vestlivegen kan overlates til kommunen og tilrettelegges som del av Garnes ungdomsskole som ligger i nabobygningen, slik at hele ungdomstrinnet i Arna kan samles på en skole med kapasitet til 630 elever.

*De fylkesdekkende helseservicefagene på Åsane flyttes til Årstad. I stedet flytter Lønborg inn på Åsane, men VO flyttes til Årstad. Åsane overtar også RM og Kjøretøy fra Austrheim, og SS fra Tertnes. RM på Åsane flyttes fra Eidsvåg til Nyborg. 1 KEM klasse på BA flyttes til Laksevåg. U. Pihl flytter inn på Tertnes. U. Pihl kan bli ny barneskole for kommunen for Ulset Vest. Fengselselevne bør holdes adskilt fra ungdomsmiljøene. Skolen på Nyborg kan tilrettelegges og videreføres. Ikke behov for ny skole til 1000 elever når man i dag har litt over 300 elever der. VO-tilbud for yrkesfag bør fordeles på skoler med ledige plasser årlig. Styres fra Årstad.

*Bergen maritime fagskole flyttes til Haugeveien sammen med Bergen tekniske fagskole. Nygårdstangen selges. Automatisering, Brønnteknikk og Maritime fag overføres til Årstad på videregående nivå.

*Det er enorm overkapasitet på ST i sentrum. I tillegg har man et stort antall private skoler der. Amalie Skram har rikelig kapasitet til dekke behovet i Bergenhus og nordlige deler av Årstad, og likevel ta imot en del elever fra andre områder som ønsker å gå i sentrum. Katten kan derfor overlates til kommunen som ny ungdomsskole for hele Bergenhus bydel. Rothaugen kan da bli barneskole til erstatning for Eventyrskogen og Krohnengen. Haukelandelevene overføres da fra Gimle slik at Gimle har kapasitet til alle Årstad-

elevene fremover, inkludert Ny-Krohnborgs ungdomstrinn som trolig må legges ned på sikt. Voksenopplæringen fortsetter på BHG som en avdeling av Amalie Skram, også Kyrre skole underlegges Amalie Skram. IB-linjen overføres til A. Skram. Alternativt kan voksenopplæringen flyttes til Katten og BHG kan selges.

*ST og KAD opprettes ikke på Årstad. Yrkesfaglige tilbud styrkes, og fylkesdekkende fag flyttes hit fra andre skoler. AO og VO for yrkesfag legges til Årstad. Får tilført Automatisering, Brønnteknikk, Maritime fag fra Bergen maritime, og Helseservicefag, Apoteketeknikk, Helsesekretær og Tannhelsesekretær fra Åsane. Oppretter også fylkesdekkende Medieproduksjonslinje på DH.

*MD på Langhaugen flytter inn på Fyllingsdalen. ST på Langhaugen økes med 2 paralleller. Dette fordi Fana gymnas legges ned og ungdomskullene i Langhaugens nærområde øker kraftig. Dramalinjen på Fyllingsdalen reduseres til 1 klasse per trinn.

*Sandsli legges ned, fordi de fleste elevene har kortere vei til Nordahl Grieg og sistnevnte har plass til alle. RM fra Sandsli og HO fra N. Grieg flyttes da til Slåtthaug. ST på N. Grieg økes til 900, Langhaugen til 630, Fyllingsdalen til 360. Sandsli kan enten bli ny ungdomsskole for kommunen (man kan da droppe bygging av ny skole på Søreide og legge ned Ytrebygda ungdomsskole), eller selges som næringsbygg til private. KAD opprettes på N. Grieg som regionalt tilbud for Fana, Ytrebygda, Fyllingsdalen, Årstad og Os. Fana gymnas kan bli ny ungdomsskole for Kringlebotn, Sædalen, Nattland, Paradis og Minde. Barnetrinn kan da opprettes på Hop. Man slipper da å utvide Midtun og Paradis barneskoler, og Nattland får plass til alle barneskoleelevene på nærskolen. Storetveit skole kan da flytte inn på Fana gymnas, og Storetveit skole kan selges.

*Fyllingsdalen får 12 klasser på ST, 3 på Musikk, 3 på Dans og 3 på Drama. Tilrettelegges for gode lokaler for MD.

*Laksevåg videreføres som nå, overtar også HO fra Olsvikåsen og beholder PÅ som regionalt tilbud for hele Stor-Bergen vest.

*Olsvikåsen overtar DH, RM, SS, ID og KD fra Sotra som regionale tilbud for Askøy, Sotra og Loddefjord. Har små tilbud med DH og RM og KD fra før. Har også toppidrettstilbud (basket) fra før. Olsvikåsen er bedre plassering for disse tilbudene enn Sund.

*Ny skole bygges på Straume, med BA, EL, HO, TP og ST. Ved å flytte regionale små fag til Olsvik slipper man å få en gigantisk skole eller dele opp i to nye skoler på Sotra. Tilgjengeligheten for elever fra Askøy og Loddefjord blir da også bedre. Sund og Bildøy selges.

*Austevoll og Fusa får ST med 1 klasse per trinn hver. Elevene i disse områdene må ellers flytte på hybel. KAD på Fusa nedlegges. Utifra en normalfordeling er det kun 1 elever som foretrekker KAD i området, og over 30 som søker seg til ST.

*Kvam og Odda får 1 klasse DH og 1 klasse HO på Vg1, og begge får 2 klasser HO på Vg2. Kryssløp for DH 1 og Barn og ungdom 2. De som vil videre med DH får da tilbud lokalt på Vg1, og begge skoler får grunnlag for både Helsearbeider og Barn og ungdom på Vg2, kompetanse som det vil være behov for i det lokale arbeidsmarkedet. Dette bidrar også til å holde på jentene lokalt. Det kan være klokt å ta inn for eksempel 12 elever på Vg1 DH og 18 på Vg1 HO. Man får da teoretisk 12 elever på Helsearbeid, 12 på Barn og ungdom og 6 som går videre på DH på andre skoler. Bidrar også til rekruttering til Vg2 Smed i Odda og Vg2 Frisør på Voss, eventuelt også Vg2 Blomsterdekoratør på Hjeltnes om denne opprettholdes. Alternativt bør Naturbruk på Hjeltnes flyttes til Voss, og Blomsterdekoratør flyttes til Stend. 90 elever på KAD og 0 på MK på Voss bør endres til 45 på KAD og 45 på MK som nå.

*Fitjar og Rubbestadneset flytter inn på Vabakken, nåværende skoler selges. Gir bedre tilgjengelighet for alle.

*Stord gymnas på Saghaugen blir selvstendig skole for studiespesialiserende linjer. Bømlo beholdes som nå, med HO, SS og ST.

Oppsummert selger man da følgende skoleanlegg:

Austrheim, Osterøy, Tunesvegen, Garnesstølen, Vestlivegen, U. Pihl, RM Eidsvåg, Lønborg, Katten, Bergen maritime, Fana gymnas, Sandsli, Bildøy, Sund, Fitjar og Rubbestadneset, samt en lang rekke skolebygninger på Voss. Leieavtale i Etne sies opp ved utløp.

Investeringer som må gjøres er ny skole i indre Arna, ny skole på Straume og tilrettelegging for musikk og dans på Fyllingsdalen. Man får med dette 27 skoler istedenfor 43, og en optimalisert plassering av tilbud som gir kortest mulig reisetid til flest mulig fag. Eksisterende skolekapasitet utnyttes da fullt ut, samtidig som behovet for nye investeringer og driftskostnader reduseres.

Den nøyaktige dimensjoneringen av antall elevplasser på hver linje på hver skole er retningsgivende, søkertallene vil variere. Det viktige er å avklare hvor linjene skal plasseres og hvilke skoleanlegg det dermed er behov for fremover.

Tips for skoleåret 2016/2017:

Jeg vil anbefale at MK midlertidig flytter inn på Garnesstølen, og at Garnes får 2 klasser per trinn på ST (har 70 søkere) neste år. Har 2 klasser også i dag. Er feil å la halve skolen stå tom og svekke fagtilbudet. Garnesstølen har tidligere hatt over 300 elever. KAD og ST på Årstad bør droppes. Det siste man trenger er fler plasser på ST i sentrum. Tvert imot trengs kapasiteten på Årstad til andre fag.

Fremgangsmåte for utarbeidelsen av mitt forslag

Jeg har studert analysene av skoleanleggene og prognosene fra fylkesrådmannen, samt prognoser for ettårig alder fra SSB frem til 2040 (16-18 år) og kommunens elevtallsprognoser, samt nåværende og historiske elevtall for hvert program på hver skole publisert av utdanningsdirektoratet.

Jeg har også brukt utdanningsdirektoratets portal skoleporten til å finne elevtall på alle grunnskoler i fylket, fra 1. til 7. klasse for å få et bilde av elevgrunnet i hver skolekrets kommende år. Deretter har jeg beregnet kjøretid med NAFs ruteplanlegger fra hver grunnskole til nærmeste skole som tilbyr hvert utdanningsprogram. Fordelingen av utdanningsprogrammer mellom skolene og dimensjoneringen av elevtallet på hver skole bygger på disse analysene. I tillegg har jeg tatt hensyn til andel som velger private skoler og til andel som velger å gå på offentlig skole i sentrum.

Jeg har også gjort beregninger for forventet prosentvis elevtallsvekst i den enkelte skoles opptaksområde, og beregnet hvor stor økning eller reduksjon man kan vente i elevtallet på hvert program på hver skole i forhold til dagens tall, både på kort og lang sikt. Jeg har også tatt utgangspunkt i hvor mange i Hordaland som i gjennomsnitt velger hvert program på Vg1, og tilpasset Vg2 til antallet elever på Vg1. I tillegg har jeg studert søkertallene til hvert enkelt kurs i Hordaland fylke for skoleåret 2016/2017, og gått gjennom fylkesrådmannens forslag. En siste faktor jeg har tatt med i vurderingene er tidligere høringsuttalelser fra skolene og andre, samt tidligere forslag fra fylkesadministrasjonen.

Flytting av tilbud vil trolig medføre en del protester. Men det er viktig at man i slike tilfeller flytter den eksisterende virksomheten, og ikke legger ned og oppretter en ny. For eksempel bør hele Osterøy flytte inn på den nye skolen i Arna, slik at det utmerkede arbeidet og nettverket videreføres, fortsatt med forbindelser til lokalmiljøene på Osterøy. Når programmer foreslås flyttet er det fordi den nye plasseringen vil gjøre det mer tilgjengelig for flertallet av elevene i regionen. Det er et møysommelig arbeid å sørge for at flest mulig linjer er tilgjengelig i pendleravstand til hjemmet for flest mulig elever. Man bør være svært varsom med å gjøre endringer i tilbudsstrukturen uten å ha tenkt igjennom konsekvensene for lokalmiljøene rundt omkring i fylket. Tilbudene alle steder bør dekke behovet lokalt, og ikke baseres på at folk utenfra skal måtte flytte på hybel eller reise unødvendig langt for at en skole skal overleve. Er det ikke elevgrunnlag til lokale tilbud på en skole, må de flyttes til nærmeste alternative skole, ikke la hele regionen stå uten linjen. Små fag bør derfor samles på de mest sentralt beliggende skolene i hver region. Derfor bør for eksempel ID på Sund flyttes til Olsvik. Istedenfor å ha et lite RM- og DH- og SS-tilbud som bare rekrutterer fra Sotra og Øygarden, kan man ha et stort fagmiljø på Olsvik som også rekrutterer fra Loddefjord og Askøy, og fortsatt er lett tilgjengelig for elever fra Sotra og Øygarden, osv. Tilsvarende bør små fylkesdekkende tilbud som bare kan tilbys på en skole legges så sentralt som mulig for alle (eksempler Årstad og Fyllingsdalen). Noen tilbud som NA vil selvsagt måtte ligge der det er naturlige forutsetninger for det. For større fag vil det være best å fordele plassene etter elevgrunnet i hvert område. For eksempel vil det være ekstremt lite gunstig for elevene fra Øygarden og Austrheim om RM samles på Sandsli, når det er rikelig elevgrunnlag til 2 klasser per trinn i hver region (på Olsvik, Åsane, Årstad og Slåtthaug). Det vil både gå ut over rekrutteringen til faget, øke frafallet blant de som likevel velger tilbudet med lang reisetid, og øke risikoen for at elevene heller velger andre linjer de ikke trives med, som også vil bidra til økt frafall. Det er derfor en meget god investering å opprettholde flest mulig linjer i hver region, slik man har hatt som prinsipp til nå. Utfordringen er å plassere dem riktig. Å opprette Overflateteknikk på Askøy er dødfødt, det burde i så fall vært plassert på Laksevåg. At folk fra Os og Sund skal måtte reise helt til Åsane for å ta Apotekteknikk istedenfor at alle får mye kortere vei til Årstad, er et annet eksempel. Det er heller ikke så lurt å redusere antallet linjer på enkelte skoler og så doble kapasiteten på resterende linjer, med den konsekvens at de som bor i nærområdet må reise langt til linjen som ble lagt ned, mens andre må reise langt til linjen som har for mange plasser. Det er for eksempel ikke behov for en dobling av plassene på ID i region nord, man har jo også toppidrettstilbudet på Tertnes. En ID-linje på Amalie Skram vil derimot rekruttere elever fra nærområdet (Bergenuhus, Årstad, Fyllingsdalen, indre Laksevåg, Arna). De store programmene bør fordeles mellom regionene og ikke konsentreres på perifere skoler. Det er heller ikke behov for to klasser per trinn på MK på Nordahl Grieg, samtidig som tilbudet nedlegges helt i vest. Langt bedre å beholde 1 klasse på Laksevåg og 1 på Nordahl Grieg. Det er i det hele tatt mye å ta tak i når man setter seg inn i det. Mitt fylkesdekkende forslag er et gjennomarbeidet forsøk på å optimalisere skolestrukturen for fremtiden. Håper mine innspill kan være til nytte i arbeidet fremover.

Tips:

Jeg mener at man bør kartlegge hvor mange elever fra hver skoles nærområde som velger hvert utdanningsprogram for å bestemme hvor programmene bør lokaliseres. Disse opplysningene mangler i bakgrunns materialet. Man burde også ha vist tall for Vg1, og ikke bare totale tall for hvert program. Tallene for hvor mange som velger andre skoler enn nærskolen blir lite konkrete når det ikke spesifiseres hvilke programmer det gjelder. Hvor stor andel av elevgrunnet på Sotra velger for eksempel å gå på Laksevåg eller i Sentrum? Videre burde det vært kartlagt i detalj hvor mange elever hver skole har plass til på hvert program. Er det for eksempel ikke plass til 12 klasser med ST på Askøy og Sotra, eller er det søkertallene som gjør at de bare har 3 paralleller hver i dag?

Man kan også forvente at de private skolene vil gå med fullt utnyttet kapasitet utifra det de har konsesjon for i kommende år. Det er dyrt og unødvendig at fylket skal dimensjonere sitt tilbud med betydelig overkapasitet på grunn av risiko for at disse opphører. Skulle en privat skole legge ned, kan fylkeskommunen umiddelbart overta driften dersom situasjonen oppstår. Elevmidlene den private skolen mottar i dag vil jo i så fall tilbakeføres til fylkeskommunen fra det tidspunktet fylket overtar driften.

Det er viktig at flest mulig får gå på den skolen de ønsker, og at flest mulig av de som ønsker det får gå på nærskolen, samtidig som alle har mulighet til å velge fritt andre alternativer. Problemet med dagens system er at folk som bor nær de populære skolene presser ut, og ufrivillig må reise langt bort fra venner og nærmiljø, fordi at noen andre ønsker å reise langt til denne skolen. Dette bidrar til feilvalg og frafall, på samme måte som feil plassering og feil dimensjonering av fagtilbudet mellom skolene gjør det.

Jeg vil derfor foreslå at man innfører en ordning med tilleggspoeng for elever som velger nærmeste skole som tilbyr linjen man ønsker å gå på. Da slipper fler å bli skviset bort fra nærskolen, samtidig som andre fortsatt har muligheten til å søke seg til skolen. Dersom man ikke kommer inn på førstevalget vil man da kunne få en større sjanse til å komme inn på linjen på nærmeste skole. En slik ordning vil derfor være en fordel for alle elevene, både de som vil gå på skolen som ligger nærmest, og de som har andre ønsker øverst på listen. Det vil også bidra til en mer hensiktsmessig elevfordeling mellom skolene, slik at flest mulig linjer kan opprettholde robuste fagmiljøer og Vg2-tilbud alle steder i fylket. Det er særdeles viktig med tanke på gjennomstrømning og fullføring til fagbrev, samtidig som man unngår at så mange må gå om igjen på en annen linje på Vg1 eller faller ut av skolesystemet fullstendig. Det vil også bidra til en bedre fordeling av motiverte og mindre motiverte elever skolene imellom. I tillegg er det gunstig utifra et miljø- og helseperspektiv, at fler av elevene kan gå og sykle til skolen, og at reisemønsteret justeres slik at unødig lang reisetid unngås i større grad enn i dag. Frykten for å havne på en skole langt unna som man ikke ønsker å gå på bidrar også til at elevene i stor grad tyr til private skoler. Neste punkt handler om dette.

Inntaket til de private skolene bør samordnes med inntaket til de offentlige skolene i fylket. I dag er det slik at elevene må bestemme seg for å ta imot plass på privat skole før de vet hvilken offentlig skole de kan komme inn på. Og en avgift på flere tusen kroner inntreffer dersom man skulle bestemme seg for å velge den offentlige skolen isteden. Begge deler presser elevene til å ta imot plasser på de private skolene selv om de egentlig ønsker å gå på en annen offentlig skole. Slik bør det ikke være.

Med vennlig hilsen

Øystein Skaar